

FÖRENINGEN FÖR KLINISK MIKROBIOLOGI

Årsberättelse för verksamhetsåret 2025-05-19 – 2026-05-17

Föreningens konstitution

Medlemsantalet för Föreningen för klinisk mikrobiologi (FKM) var vid verksamhetsårets början (2025-05-19) 287 och under återstoden av 2025 valdes 7 nya medlemmar in. Dessa var: Joel Rasmuson Ryen, Karin Blomqvist, Matilda Meurling, Hanna-Sofia Andersson, Panagiota Frantzaki, Sofia Brunet och Gabriella Svala.

Vid 2026 års början var medlemsantalet 290. Hittills i år har 7 nya medlemmar valts in i FKM: Emily Ross, Mara Saule, Johanna Hant, Lovisa Westerlund, Ann Ståhle, Anastasios Vogiatzakis och Onur Karatuna.

I skrivande stund har föreningen 283 medlemmar, varav 232 erlagt medlemsavgiften. 14 medlemmar har valt att avsluta sitt medlemskap under 2026.

Vid 2025 års årsmöte utsågs inga nya hedersmedlemmar i föreningen.

Styrelsen har sedan årsmötet 2025 utgjorts av Tobias Allander (ordförare och sammankallande i informatik-utskottet), Oskar Ekelund (vice ordförande), Sara Mernelius (vetenskaplig sekreterare och stipendieansvarig), Linn Persson Berg (kassör), Camilla Kizakiewicz (medlemsansvarig), Matilda Bjurenstedt (ST-representant, invald i styrelsen 2025), Afamia Jabbour (utbildningsansvarig och sammankallande utbildningsutskottet), Torgny Sunnerhagen (sekreterare och facklig sekreterare). Vid årsmötet 2025 avgick Rebecka Widerström (ST-representant).

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 7 protokollförda sammanträden (250520 – konstituerande styrelsemöte, 250820, 251006-07, 251128, 260122, 260312, 260423). Samtliga protokoll finns tillgängliga på föreningens hemsida. Enligt gällande praxis har styrelsen fungerat som föreningens programråd.

Revisorer har varit Susann Skovbjerg och Gustaf Stukat von Feilitzen. Arne Kötz har varit revisorssuppleant.

Valberedningen har utgjorts av Åsa Gylfe, Gordana Bogdanovic och Martin Sundqvist (sammankallande).

Webmaster för mikrobiologi.net har under verksamhetsåret varit Ingvar Eliasson.

Relation till Svenska Läkaresällskapet

I samband med att Svenska Läkaresällskapet (SLS) medlemsreform trädde i kraft 2021 valde FKM att förbli en sektion inom SLS, men styrelsen föreslog för årsmötet 2024 att FKM skulle ansöka om att bli medlemsförening, så att alla föreningens medlemmar automatiskt blir medlemmar i SLS. Årsmötet 2024 biföll styrelsens förslag och gav i uppdrag åt styrelsen ansöka till SLS att bli medlemsförening samt att ta fram nödvändiga stadgeändringar. Nya stadgar antogs på årsmötet 2025 och ansökan om att bli medlemsförening antogs på SLS fullmäktige den 13 maj 2025. FKM blev medlemsförening i SLS den 1 januari 2026.

Föreningen har i externa sammanhang varit representerad enligt följande:

Svenska Läkaresällskapets fullmäktige: Tobias Allander (ordinarie) och Oskar Ekelund (suppleant)
UEMS (European Union of Medical Specialists): Elisabeth Freyhult FKM-representant i UEMS Section of Medical Microbiology.

ESCMID (European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases): FKM har en plats i ESCMID General Assembly.

ESCMID trainee association: Aleksandra Pettke

NSCMID (Nordic Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases): Annika Ljung

PMI (fd APMIS): Kristian Riesbeck är svensk redaktör för PMI.

Huvudredaktör för uppdateringen av rekommenderad metodik för klinisk mikrobiologi: Martin Sundqvist

Folkhälsomyndighetens samverkansgrupp för vårdhygien: Erik Senneby, ersattes av Linn Persson Berg i oktober 2025.

Folkhälsomyndighetens referensgrupp för nationellt vaccinationsprogram: Mirja Hägg

Folkhälsomyndighetens samverkansgrupp för STRAMA-arbete: Anna Åkerlund

Vetenskapsrådets referensgrupp för nationella forskningsprogrammet för virus och pandemier: Tobias Allander

Medlemmar som på olika sätt medverkar i systemet för kunskapsstyrning:

- NPO Medicinsk Diagnostik: Åsa Gylfe

- Nationell arbetsgrupp STRAMA: Christina Åhrén

- Nationell arbetsgrupp kodverk mikrobiologi: Tobias Allander, Margareta Nordin, Susann Skovbjerg, Jonas Swanberg, Olov Aspevall, ersatts 2026 av Aleksandra Pettke och Annika Carlsson Wistedt

- Nationell arbetsgrupp infektionsdiagnostik (under NPO infektionssjukdomar): Denna nybildade arbetsgrupp består av 13 ledamöter plus en sekreterare. FKM är representerade av Åsa Gylfe, Bodil Jönsson, Claes Henning, Johan Segerstedt samt Håkan Janson (ordförande). Övriga 7 representerar SILF (2), RFM (2), klinisk kemi, akutmedicin samt patientgruppen. Gruppens övergripande syfte är att ta fram rekommendationer för svarstider för vissa akuta mikrobiologiska analyser och därigenom möjliggöra mindre skillnader i svarstider mellan och inom regioner. Rekommendationerna ska baseras på utvärdering av studier om sambandet mellan ledtider och patientutfall men även antibiotikaanvändning, smittrisker och hälsoekonomi samt patientnytta. Gruppen ska också föreslå åtgärder för förbättring av svarstider, baserat på lokala förutsättningar som geografiska avstånd, tillgänglighet och i vissa fall val av metodik.

Tvärsektionella referensgrupper

RAF (Referensgruppen för antibiotikafrågor): Christian Giske, ersätts av Oskar Ekelund under våren 2026, Anna-Karin Smekal, Anna Åkerlund

NordicAST: Christian Giske, ersätts av Anna Åkerlund under våren 2026, Anna Hill, Anna-Karin Smekal

RAV (Referensgruppen för antiviral terapi): Johan Westin (ordförande) och Johan Ringlander, samt Benedikt Strunz som adjungerad FKM-representant

RAM (Referensgruppen för antimykotika): Karin Amilon och Silvia Botero Kleiven (fr.o.m. 260122)

Referensgruppen för parasitologi: Silvia Botero-Kleiven, Caroline Rönnberg

Föreningens referens- och arbetsgrupper

Referensgruppen för bakteriologi: Martin Sundqvist (ordförande), Susann Skovbjerg, Annika Wistedt och Olle Aspevall

Referensgruppen för klinisk virologi: Niklas Björkström (ordförande), Martin Sundqvist, Liselotte Ydrenius, Magnus Lindh, Tobias Allander, Claus Christiansen, Lisa Pettersson, Aleksandra Pettke, Marcus Johansson, Camilla Lorant

Informatikskottet: Tobias Allander (sammankallande), Gunnar Kahlmeter, Jonas Swanberg och Martin Sundqvist

FKM:s utbildningsutskott: Afamia Jabbour (sammankallande), Aleksandra Pettke, Naieya Eriksson, Elisabeth Freyhult, Torgny Sunnerhagen, Agnes Duhan, Rebecka Widerström, Hanna Rydén och Matilda Bjurenstedt.

FKM:s SPUR-inspektörer: Afamia Jabbour (samordnare), Annelie Brauner, Gordana Bogdanovic, Ingvar Eliasson och Annika Ljung.

Stipendier och stiftelsemedel

Forskningsmedel ur Stiftelsen för forskning och utveckling inom medicinsk mikrobiologi tilldelades Helena Hammarström, Göteborg, 50 000 SEK för projektet "Icke-invasiv diagnostik av Pneumocystis pneumoni – en prospektiv studie". Ansökningarna bedömdes av tre sakkunniga; Niklas Björkström, Lena Serrander och Annelie Brauner.

Fr.o.m kommande verksamhetsår kommer ansökningsprocessen anpassas till SLS övriga stiftelseutbetalningar och sista ansökningsdatum kommer därför flyttas fram till senare under hösten och utbetalning av medel kommer ske i juni (nästkommade år).

Under verksamhetsåret inkom och beviljades 2 ansökningar om *FKM:s resestipendium*.

- Sofia Brunet, deltog i 3rd meeting of the Bacterial Genome Sequencing Pan-European Network i Engelberg, Schweiz, 12-15 januari 2026. Sofia presenterade sitt arbete "Towards national precision diagnostics: evaluation of 16S and ITS Nanopore sequencing in beta testing" muntligt på mötet. Ett resestipendium om 6 173 kr delades ut under 2026. (Linn deltog ej i beslutet.)
- Karl Oldberg deltar i ISCVIDs (International society of cardiovascular infectious diseases) internationella konferens i Rennes, Frankrike, 28 - 30 juni 2026. Karl har skickat in ett abstract till konferensen med titeln "Blood culture time to positivity corrected for delayed incubation start – an improved biomarker" för bedömning. Ett resestipendium om 10 000 kr betalades ut under 2026. (Torgny deltog ej i beslutet.)

Styrelsen har på hemsidan informerat om att ansökningar kan skickas fortlöpande och uppmantrar medlemmar att söka resestipendium.

RAF-stipendiat 2025–2026 var Torgny Sunnerhagen. Styrelsen utsåg under våren 2026 Agnes Duhan till RAF-stipendiat för 2026–2027. Glädjande nog inkom det i år många ansökningar om att bli RAF-stipendiat.

Priset för bästa mikrobiologiska poster vid SVIM2025 i Örebro tilldelades Sali El-Ali för postern "Förbättrad diagnostik av urinvägsinfektioner med odlingsoberoende masspektrometribaserad proteomikmetod". Priset omfattar 3 000 kr och delades ut på konferensmiddagen i samband med SVIM2025.

Medlemsmöten

Årsmötet 2025 ägde rum den 20 maj i lokalen Handskmakaren på Conventum i Örebro, i samband med SVIM 2025.

FKM:s Chefs- och professorsmöte (CHOP) hölls den 27 november i Sveriges Läkarförbund lokaler, på Villagatan i Stockholm. Till mötet inbjöds inom klinisk mikrobiologi verksamma verksamhetschefer, avdelningschefer, medicinskt ansvariga läkare, professorer, SPUR-inspektörer, ST-studierektorer och medlemmar i utbildningsutskottet samt FKM:s styrelsemedlemmar. På mötet presenterades föreningen och styrelsen. Projektet CRITICAL MICROBES presenterades av Anne-Marie Fors Connolly från Norrlands universitetssjukhus. Sara Byfors och Klara Sondén beskrev Folkhälsomyndighetens

styrning och arbetet med medicinskt ledarskap. Afamia Jabbour presenterade FKM:s arbete med fortbildning inom klinisk mikrobiologi, och en diskussion om fortbildning utifrån chefs och verksamhetens perspektiv följde. Även NAT (nucleic acid testing) för blodgivare, samt diagnostik av luftvägsvirus på akuten diskuterades utifrån erfarenheter från olika regioner. I samband med CHOP-mötet hölls ST-studierektorsmöte i samma lokaler. Där presenterade utskottet arbetet med en svensk diagnostisk tentamen inom klinisk mikrobiologi. Andra ämnen som lyftes under studierektorsmötet var en översyn av behovet av kurser för ST-läkare och specialister, införande av rullande schema för SPUR-inspektioner, samt behov av nya SPUR-inspektörer.

Det vetenskapliga året

Svenskt vårmöte för Infektion och Mikrobiologi (SVIM, f.d. Infektionsveckan och mikrobiologiskt vårmöte) 2025 hölls i Örebro 20–23 maj. Konferensen hölls som en hybridkonferens, d.v.s. det var möjligt att delta både fysiskt och digitalt (i realtid, med möjlighet att se föreläsningarna online under 6 månader efter konferensen avslutades). Digitala klinikbiljetter såldes till landets mikrobiologiska laboratorier och infektionskliniker. Den lokala organisationskommittén i Örebro arrangerade mötet tillsammans med mikrobiologiföreningarna (FKM, RFM och SFM), Svenska Infektionsläkarföreningen (SILF) samt Riksföreningen för Infektionssjuksköterskor (RFI). Programmet innehöll en bred repertoar av ämnen. Årets key notes handlade om AI (artificiell intelligens) inom Infektion och mikrobiologi, sexuellt överförbara infektioner och modern handläggning av pneumoni. Andra mycket intressanta mikrobiologiska sessioner var "Molekylär typning – när, hur och varför", "Aktuellt på vaccinfrenten och Antikroppsterapi" och "Vad ska vi inte göra? Kloka kliniska val inom Infektion och Klinisk Mikrobiologi". Ett mycket uppskattat inslag i programmet var "Bakteriell Meningit – från bakteriernas värld till patientens erfarenhet", där speciellt patientfallet gjorde ett mycket starkt intryck på alla i auditoriet. Programmet innehöll även moment som vid det här laget har blivit klassiker; fria föredrag, Grand Round och bästa vetenskapliga artiklar inom infektionssjukdomar. Ungt forum för ST-läkare inom klinisk mikrobiologi och infektion anordnades i samband med SVIM.

FKM:s styrelse vill passa på att tacka alla inblandade för ett enastående arbete med alla delar av konferensen.

SVIM 2026 står nu för dörren. Arbetet med konferensen samt det vetenskapliga programmet påbörjades redan under våren 2025 och programmet fastställdes under hösten. Det vetenskapliga programmet tas fram i samarbete mellan den lokala programgruppen och samverkansgruppen bestående av representanter från de fem arrangerande föreningarna. Stort lycka till Västerås! SVIM 2027 kommer att äga rum 25–28 maj och planeringen för den konferensen har redan påbörjats.

Remisser

FKM har fått ett stort antal remisser, varav föreningen har svarat på följande:

- Delbetänkande Stärkt pandemiberedskap (SOU 2025:48)
- Swedish institute for standards remiss "Medicinska laboratorier – Säkerhetskrav"
- EU-kommissionens översyn av IVDR
- Regeringskansliets remiss om de föreslagna förändringarna i IVDR
- Nationellt system för kunskapsstyrning Hälso- och sjukvårds remiss "Nationell elimineringsplan för eliminering av hepatit B."
- Folkhälsomyndighetens remiss "Förändringar i formulär för laboratorieanmälan i Sminet"
- SLS:s internremiss om förslag till stadgeändring avseende mandatberäkning till SLS fullmäktige

Remisser och svar finns på mikrobiologi.net under FKM/Remisser.

Utöver dessa remisser har FKM även verkat rådgivande vid översynen av medicinsk kompetens vid Folkhälsomyndigheten.

Annat aktuellt under året

Informatikutskottet:

1. Inera fortsätter projektet att erbjuda en nationell lösning för elektroniska beställningar och svar för laboratorieundersökningar över regiongränserna. FKM har varit drivande i att få detta projekt på plats och även bidragit med kunskap under uppstartsprocessen. Pilotdrift startar i utvalda regioner i maj 2026, och under hösten 2026 beräknas alla laboratorier kunna ansluta sig.
2. En nationell arbetsgrupp (NAG) för terminologi och kodverk inom mikrobiologi är i arbete sedan hösten 2024 inom ramen för NPO medicinsk diagnostik i samarbete med bl.a. Folkhälsomyndigheten och Inera. Uppdatering av terminologi och kodverk behövs för att möjliggöra anslutning av mikrobiologiska svar till den nationella patientöversikten och för att möjliggöra användning av Ineras kommande e-remissystem. Arbetet förväntas också leda till gemensamma benämningar på analyser. Flera FKM-medlemmar ingår i arbetsgruppen (se ovan). Denna NAG förväntas avsluta sitt arbete under 2026, men bör sedan kunna vara startpunkt för en framtida terminologikommitté inom FKM.
3. FKM är representerat i Equalis expertgrupp för terminologi och e-hälsa genom Tobias Allander.

Utbildningsutskottet medlemmar har hållit digitala möten ca en gång/månad under året. Utskottet har fått två nya medlemmar; Hanna Rydén och Matilda Bjurenstedt och under 2026 har Elisabeth Freyhult slutat. Under året har utskottet arbetat med att samordna en diagnostisk tentamen för ST-läkare. Dessutom har arbetet med fortbildning fortsatt och en kartläggning av behov av kurser för ST-läkare samt specialister har påbörjats. Utbildningsutskottet har också fortsatt att samordna webinarier. Ett ST-studierektorsmöte organiserades i november i samband med chefs- och professorsmötet och ett digitalt studierektorsmöte, för andra gången, i april 2025. På det digitala mötet gavs en lägesrapport om arbetet med den diagnostiska tentamen. Dessutom diskuterades behovet av kurser för ST-läkare och specialister och vad utbildningsutskottets roll kan vara i detta. Styrelsens ST-representant har, tillsammans med SILFs yngre läkarrepresentant, anordnat Ungt forum 2025 med tema kirurgiska infektioner och berörde bukinfektioner med dess patogenes, diagnostik och behandling.

SPUR-inspektörerna har hållit regelbundna möten men sedan föregående årsmöte har inga nya inspektioner genomförts. Det har tillkommit en ny SPUR-inspektör, Annika Ljung och gruppen består numera av fem SPUR-inspektörer.

Pandemiberedskap och smittskydd Regeringens utredning om stärkt pandemiberedskap och smittskydd, ledd av FKM-medlemmen Jan Albert, har genererat två rapporter; under 2025 *Stärkt pandemiberedskap* SOU 2025:48 och under 2026 slutbetänkandet *Ett smittskydd för framtiden* SOU 2026:25. FKM är i båda fallen remissinstans.

Införande av blodgivarscreening med NAT. Socialstyrelsen har nu utkommit med en ny föreskrift för smittscreening av blodgivare i Sverige, vilken också ställer krav på NAT för hepatit B, C samt HIV-1/2. En dispens avseende NAT-kravet finns fram till sommaren 2027. Region Skåne har tillsammans med sina grannregioner haft uppdrag att agera pilot för detta. Frågan har vid flera tillfällen diskuterats livligt, inom FKMs styrelse, men också inom RKV samt vid CHOP-mötet hösten 2025.

Mikrobiologi.net drivs av företaget Academic Links. FKM är en av de tre föreningar som samverkar på plattformen.

Mikrobiologi.net är byggt för att fungera som en interaktiv plattform och FKM uppmanar alla medlemmar att logga in och själva publicera nyheter, annonsera möten, redigera sin kontaktinformation, starta och delta i grupper och diskussioner, publicera sitt CV, mm. Samarbete kan ske både inom och mellan de föreningar som använder plattformen.

Vi ser en positiv trend i användandet av plattformen, vilket är glädjande!

Vi anmodar de medlemmar som inte redan gjort det att:

- 1) logga in och byta ut sitt lösenord, så att lösenord som fanns innan 1 januari 2025 arbetas bort ur systemet.
- 2) passa på att uppdatera kontaktinformation och andra uppgifter om sig själva.

Docentlistan initierades i augusti 2024 och är en förteckning över personer aktiva inom klinisk mikrobiologi med docentkompetens, som aktivt anmält sig till eller på anmodan tackat ja till att vara med på listan. Listan är tänkt att kunna användas för att t.ex. hitta ledamöter till betygsnämnden vid disputation, eller av yngre kollegor för att hitta potentiella handledare till forskningsprojekt. Listan innehåller idag 30 personer. För att bli registrerad i listan kontaktar man FKM:s sekreterare och ange namn, titel, e-post, lärosäte, arbetsplats, nyckelord som beskriver forskningsområdet och eventuellt ORCID-ID.

Arbetet med *Rekommenderade metoder (fd Referensmetodik)* kommer att få nya former för att snabba upp processen. Ett närmare samarbete mellan FKM:s referensgrupper och de nationella referenslaboratorierna ska etableras.

Inom området *helgenomsekvensering* och delning av data fortlöper arbetet inom Genomic Medicine Sweden (GMS) samt FoHMs projekt GENSAM som bygger på att dela sekvenseringsdata för ett effektivt smittskydd. FKM har ingen aktiv del i dessa projekt men ser positivt på deras genomförande.

Internationella medlemskap FKM är associerad förening till såväl *ESCMID* som *NSCMID*.

Medlemskapet i ESCMID möjliggör för en styrelsemedlem att få representera FKM vid ESCMID Global (f.d. ECCMID) och en Young scientist att få delta vid samma konferens. Vid konferensen 2026 deltog Tobias Allander som styrelserepresentant och deltog då i "ESCMID Council Meeting". I år inkom inga ansökningar om att ta del av Young scientist stipendiet.

Inför ESCMID Global 2027, som äger rum 9–13 april i Stockholm, ställer sig FKM bakom och skickar in två förslag på sessioner som tagits fram av medlemmar. ESCMID tar beslut om vilka inskickade förslag som antas under sommaren 2026.

Föreningens ekonomi (ekonomisk redovisning gäller räkenskapsåret 2025)

Föreningens intäkter består av medlemsavgifter och överskott från det mikrobiologiska vårmötet.

Under 2025 uppgick medlemsavgifterna till 51 600 kr och överskottet från vårmötet till 107 147 kr.

Kostnaderna för den ekonomiska redovisningen ökade under 2025 då FKM började anlita redovisningsbyrån Talenom. Posten "övriga externa kostnader", som förutom redovisningskostnader även inkluderar bankavgifter, ökade därmed från 21 732,35 kr till 30 093,87 kr.

Den stora skillnaden i posten personalkostnader som år 2025 var 114 817,61 kr jämfört med 302 331,58 kr år 2024, förklaras av att flera forskningsstipendier om totalt 200 000 kr betalades ut under 2024. Det forskningsstipendium till Helena Hammarström som beslutades under 2025 betalades ut först i början av 2026 och ingår därför inte i bokslutet för 2025.

Kostnaden för chef- och professorsmötet minskade från 34 054 kr år 2024 till 12 654 kr år 2025, vilket främst beror på att mötet flyttades till Svenska Läkarförbundets lokaler.

Övriga utgifter under året har bland annat varit stöd till RAV om 20 000 kr samt ett bidrag på 10 000 kr till antibiotikakursen för ST-läkare i Växjö.

Årets utgående balans uppgick till 491 722 kr, vilket är 2 106,85 kr högre än den ingående balansen på 489 615 kr. Föreningen har därmed fortsatt ett gott ekonomiskt handlingsutrymme.

Sammanställt av FKM:s styrelse